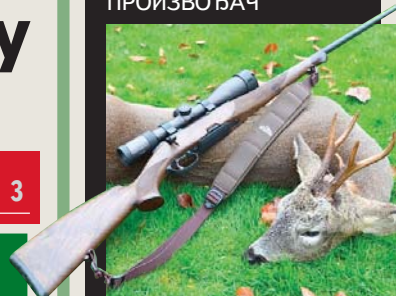

НЕ НАЗИРЕ СЕ
КРАЈ У ВЕЗИ СА
ПРОБЛЕМИМА
О ПРИМЈЕНИ
КОНВЕНЦИЈЕ О
МЕЂУНАРОДНОЈ
ТРГОВИНИ
УГРОЖЕНИМ
ВРСТАМА
ЖИВОТИЊА
И БИЉАКА

Политика
кочи
примјену
СИТЕС-а

АУСТРИЈСКА
КОМПАНИЈА
"ШТЕЈЕР МАНЛИХЕР"
ИЗУЗЕТНО ЦИЈЕЊЕН
ПРОИЗВОЂАЧ

ПУШКА ЗА
ЏЕНТЛМЕНЕ

Глас Српске

1. МАЈ 2015.

број 3

ЛОВАЦ

Саво МИНИЋ,
истински заљубљеник
у лов и природу

ФОТО В. СТОЈАКОВИЋ

Љубав
према лову
записана
у генима

SAMSUNG

SAMSUNG
Galaxy S6

Moj Mix VIP
1 KM

SAMSUNG
Galaxy S6 edge

Moj Mix VIP
1 KM

BUDUĆNOST JE STIGLA

Iskusi impresivan spoj dizajna, izrade i performansi uz novi Samsung Galaxy S6 ili S6 edge smartphone po cijeni već od 1KM.

Ponuda traje do isteka zaliha

imate prijatelje!

Prefinjena kombinacija metala i stakla
5.1" QHD Super AMOLED ekran
Octa-Core procesor
32 GB memorije, 3 GB RAM
16MP Quick launch kamera
Brzo i bežično punjenje baterije

Ловци који се придржавају закона
ФОТО: АГЕНЦИЈЕ

Ловци често крше правила и ризикују животе

Флуоресцентна боја чува главу

Како се потрага за ловином не би претворила у трагедију потребно је поштовати правила, која кажу да ловац мора на себи имати сигнално обиљежје видљиво са велике удаљености

Наслов "Ловац убио ловца" на срећу се не може често видјети у домаћим новинама, али када се ради о људским животима, било би најбоље да се он никада и не појави.

Како се излазак пријатеља у природу и потрага за ловином не би претворила у трагедију, потребно је поштовати прописана правила, ловачку етику, традицију и обичаје у вези са већом безбједношћу и опрезом.

Ловац Драган М. из Бањалуке објашњава како се дешавају несреће у шуми.

- Најважније ловачко правило гласи: Мораш бити сигуран и добро видјети у шта пуцаш. Нажалост, има ловаца који то не поштују и који у жељи да погоде ловину у тренутку не размишљају о могућим посљедицама. Тврдим да лов није опасан спорт али када је екипа синхронизована и добро уиграна. Међутим, уколико није тако, могуће је да дође до нежељених догађаја - рекао је Драган.

Како би спријечили или бар свели несрећне случајеве на минимум, надлежни органи прописали су посебан члан Закона о ловству. Он се односи на флуоресцентне ознаке

на ловачкој опреми, и те како корисне када се ради о безбједности ловца.

- Закон о ловству Републике Српске у овој области је јасан и прописује да ловац на униформи мора имати сигнално обиљежје прслук, траку,

капу, појас или неки други видљиви детаљ којим би своју безбједност подигао на одређени ниво, али код нас се неријетко крши и ово правило. Код нас се чешће могу срести ловци који немају никаква флуоресцентна обиљежја него они који поштују правила - рекли су у Министарству за пољопривреду, шумарство и водопривреду Републике Српске.

МНОГО ЛОВАЦА СЕ НЕ ПРИДРЖАВА ЗАКОНА

Има и ловаца који су савјесни и који не носе флуоресцентна обиљежја због закона него због сопствене безбједности.

- Када се лови у измаглици или у бујној вегетацији, онда су јарко видљиве ознаке од непроцењиве важности - рекао је ловац Горан О. из Бањалуке.

ПИШЕ: СРЕТЕН МИТРОВИЋ
krozrs@glassrpske.com

Ловац који жели на безбједан начин да дође до трофеја неке од крупних дивљачи као што су дивља свиња, срндаћ, вук, па и медвјед, и да при том ужива у њепотама нетакнуте природе, треба да се запути у Рогатицу.

Овдје ће их дочекати Ловачко удружење "Рогатица" које газдује ловиштем "Медник" са својих 250 чланова организованих у 18 група широм општине. На коришћењу им је нешто више од 42.500 хектара површине ловишта које спада у ред најуређенијих не само у Републици Српској, него и цијелој БиХ.

- Наш примарни задатак јесте узгој и заштита дивљачи кроз ловно узгојне и ловно-техничке објекте, па тек онда одстрел. На том плану постигнути су импресивни резултати. Широм ловишта подигнуто је 60 хранилишта за срнећу дивљач, 200 солила, осам хранилишта за дивље свиње, више од 120 појилишта на постојећим водотоцима, новим и старим локвама - рекао је предсједник удружења Радослав Ристановић.

ЛОВИШТЕ

Уз ловачки дом у Рогатици, изграђено је 11 ловачких колиба за склањање од невремена, као и за заједничко дружење и по потреби одмор између два изласка у ловиште. Осим тога изграђено је 10 ниских и око 100 високих отворених, те једна затворена чека са мечилиштем које се стално допуњава за медвједе и вукове. Ова чека је покривена и камера за праћење кретања животиња и евентуално недобронамјерних и осталих људи.

ОДСТРИЈЕЉЕНА 34 СРНДАЋА И 100 ДИВЉИХ СВИЊА

- О заштити дивљих животиња брину се сви регистровани ловци. Посебно је то задатак професионалног ловочувара који нон-стоп бдије над ловиштем. Њему је даноноћно на располагању теренско возило, пушка, фотоапарат, мобилни телефон и остала потребна опрема. Ни то није све. Према посебном уговору са ШГ "Сјемећ" за чување лова задужени су и лугари као чувари шума на својим рејонима. Ту је и добра сарадња са Полицијском станицом у Рогатици - рекао је први човек рогатичких ловаца.

ПЛАН ОДСТРЕЛА

Друга страна активности ловаца у Рогатици јесте одстрел. Он се

О заштити животиња брину се сви регистровани ловци. Посебно је то задатак професионалног ловочувара који нон-стоп бдије над ловиштем. Према посебном уговору са ШГ "Сјемећ" за чување лова задужени су и лугари као чувари шума на својим рејонима, рекао Ристановић

Елета Аћим, један од најстаријих ловаца у Рогатици

Ловачка сјећања

Међу најстаријим рогатичким ловцима је осамдесетшестогодишњи Аћим Елета који је одавно почасни члан.

- Кад сам ја давне 1983. постао ловац, лов се много разликовао од садашњег. Тада се у ловиште ишло на лисице и зечева. Срнеће дивљачи било је ријетко и ловила се само уз посебно одобрење. Дивљих свиња, које су сада основни дио лова, није ни било, а одстрел вука као предатора увијек је био дозвољен, али само кроз организовани лов уз хајке - рекао је Елета којем је лијепо сјећању остало учешће у заједничком лову на медвједа новембра 1991. Био је учесник групе када је сада покојни Радомир Ерић на Борикама одстријелио медвједа тешког 403 килограма и висине 2,35 метара.

Ловиште "Медник" код Рогатице

Радослав Ристановић са одстријељеним срндаћем

Шта је подигнуто у ловишту

- 60 хранилишта за срнећу дивљач,
- 8 хранилишта за дивље свиње,
- 200 солила за прехрану дивљачи
- 120 појилишта на постојећим водотоцима

План одстрела за наредну сезону

- 117 дивљих свиња,
- 76 зечева,
- 41 срндаћ,
- 3 медвједа

Група рогатичких
ловаца послије лова
на дивље свиње

међу најуређенијим

Ловачка колиба
групе из Гучева
на Змијници

Узгој и заштита у првом, одстрел у другом плану

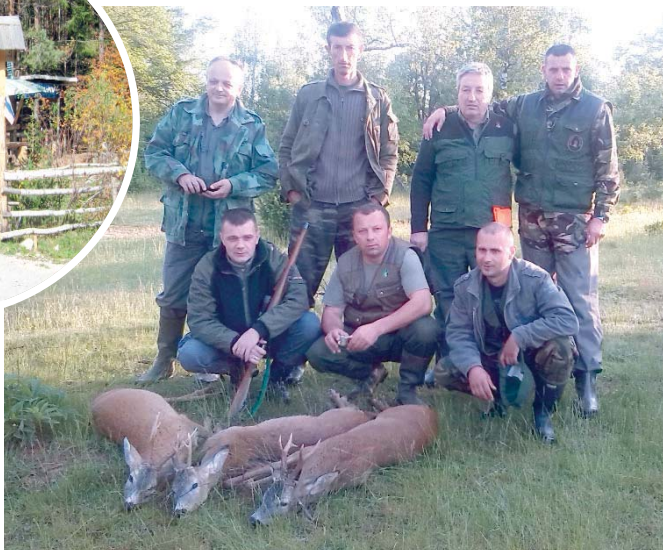
Шумари у служби лова

У Рогатици постоји још једно ловиште. Ријеч је о Привредном ловишту планинског типа којим газдује Шумско газдинство "Сјемећ".

Простире се на више од 23.000 хектара углавном високих четинарских шума укључујући и подручје мјесне заједнице Жепа.

- Углавном се лове медвједи, вукови, дивље свиње и срнећа дивљач, а све на комерцијалној основи. Цијена вука је 750 марака плус 80 КМ за улазак у ловиште. Одстрел медвједа зависи од поена и креће се од 5.500 до 30.000 марака уз таксу за улазак у ловиште по дану 100 КМ - рекао је технички директор "Сјемећа" Марко Томовић.

И овдје је брига о дивљачи у првом плану па је уређено 40 хранилишта за срнећу дивљач, 100 солила, четири хранилишта за дивље свиње и велики број ловачких стаза кроз стољетне шуме.

обавља према годишњем плану газдовања и, на примјер, у сезони 2014/2015. година одстријелено је 34 срндаћа. Толико их је било и одобрено.

Одстријелено је и 100 дивљих свиња, од чега 33 вепра, 27 крмача и 40 прасади. Пошто је то био и план за одстрел, умјесто 31. сезона је затворена 18. јануара ове године.

- Ловцима није пошло за руком да нанишане вукове и лисице, па одстрела на ове животиње није ни било. У двије акције у фебруару ове године неуспјешно је пуцано само на једног вука, док лисице имају срећу да им коже нису на цијени, па их ловци и не лове. Скупља патрона него кожа - рекао је Ристановић и додао да су успјешно обавили и зимско пребројавање дивљачи ради планирања одстрела у сезони 2015/2016. Резултати су задовољавајући посебно у категорији високе дивљачи.

На основу тога урађен је годишњи план газдовања и послат на сагласност ресорном министарству. Сагласност је стигла и овдје ће се у наредној ловној сезони моћи одстријелити 41 срндаћ, 117 дивљих свиња,

од чега 35 вепрова, 29 крмача и 53 прасади, три медвједа и 76 зечева.

ПРИЈАВЕ ЗБОГ КРИВОЛОВА

Борба против криволова који од постанка прати лов на дивљач је не-престана. Лани је надлежним органима поднесено девет пријава за недозвољен одстрел дивљих свиња и једна кривична за одстрел срнеће дивљачи. Криволовац је ухваћен на дјелу.

НЕПРЕСТАНА БОРБА ПРОТИВ КРИВОЛОВА

Иначе, чланарина у Удружењу је 160 марака. Иза ње стоји бесплатан лов на сву дивљач, осим медвједа који се искључиво лови на комерцијалној основи. Срнећа дивљач лови се од 15. маја до 15. септембра недељом и државним празницима, а дивље свиње од 1. октобра до 31. јануара викендом и државним празницима до испуњења плана када аутоматски престаје лов.

Великог тетријеба можете ловити само када је у љубавном зову. Јединствене шуме НП "Сутјеска" сваког прољећа одзвањају љубавном пјесмом ове необичне крупне птице. Врсни познаваоци великог тетријеба не кажу случајно да ова птица због љубави губи главу

ПИШЕ: РАДМИЛА БЕВИЋ
krozrs@glassrpske.com

Једно од највећих ловишта у РС и БиХ, ловиште Националног парка "Сутјеска" ових дана привлачи бројне ловце широм Српске, Србије, Црне Горе и европских земаља, јер је у току ловна сезона на великог тетријеба, који је на многим нашим просторима одавно већ нестало.

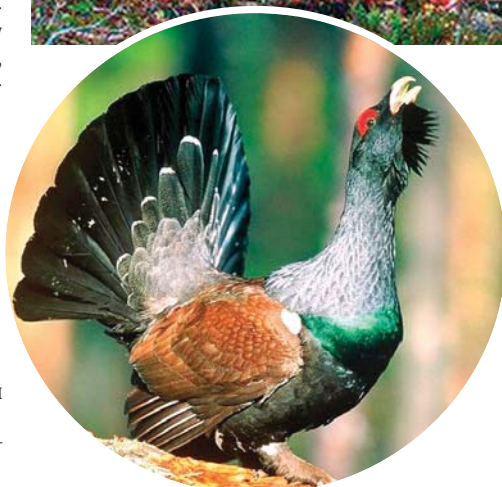
Ловиште НП "Сутјеска", најстаријег парка у БиХ, простире се на 54.000 хектара, а површина самог парка износи 17.000 хектара. У ловишту има на стотине дивљачи, а међу њима је и велики тетријеб, украс и бисер високопланинских ловишта, који годинама у лов привлачи домаће и стране ловце.

- Много ловаца нам се већ јавило па смо прошлог викенда имали

**МУЖЈАЦИ ТЕТРИЈЕБА
СЕ НАДМЕЋУ
ДОЗИВАЈУЋИ ЖЕНКЕ**

пријава за лов, али није било могуће ловити због тога што је наше подручје парка на вишим мјестима још под снијегом. Такви услови не погодују лову на тетријеба. Тренутна бројност ове необичне птице у нашем парку износи 156, од чега је 78 пјевача и исто толико кока. У току је ловна сезона која траје до 15. маја - прича шеф Сектора за заштиту при-

родних вриједности у НП "Сутјеска" Милош Живановић.

Он додаје да је лов на тетријеба врло атрактиван и да представља велики изазов. Тај изазов осјетиће ловци наредног викенда када ће се група ловаца упустити у праву авантуру лова на ову шумску коку прелијепог изгледа.

- За викенд имамо већ најављену групу ловаца. Сви који су се икада упустили у ову авантуру знају зашто се тако зове. Лов на тетријеба један је од најљепших. Треба да будете ис-

У Националном парку "Сутјеска" у току сезона лова на све рјеђу птицу

Лов на великог тетријеба љубавни спектакл

кусан ловац, одлично баратате оружјем, имате истанчана чула и доброг вођу пута који одлично познаје терен - прича Живановић, који је често у улози вође група ловаца на тетријеба.

Велики тетријиб може да се лови само када је у љубавном зову. Јединствене шуме НП "Сутјеска" сваког прољећа одзвањају љубавном пјесмом ове необичне крупне птице. Врсни познаваоци великог тетријеба не кажу случајно да ова птица због љубави губи главу.

Врло је необично и права је умјетност када ова прелијепа птица изађе на пјевалиште. То је у сезони парења, односно управо ових дана.

- Мужјаци, односно пјевци, излазе на пјевалиште, и ту се практично шепуре и надмећу дозивајући женке. Подигне главу високо, шири крила, која су врло специфична, накићена перјем, понекад хода у круг, као да заиста наступа. То је једна врло необична, задивљујућа слика. Тада се оглашавају необичним звуком, то је управо та њихова пјесма којом позивају женке на парење. Тај тренутак и јесте најпогоднији за лов, али исто тако и најзахтјевнији - казује Живановић.

Љубитељ лова и шеф Радне јединице за ловство Шумског газдинства "Маглић" Фоча, који често предводи групе ловаца у ловну авантуру, Бојан Паприца препричава ка-

ко изгледа лов на великог тетријеба.

Додаје да се готово нико из Фоче не упушта у лов на тетријеба. Обично су то ловци из Србије, Црне Горе, Приједора и понеко из Бањалуке. У лов се иде рано ујутру, треба да budete добро обучени, са свом пратећом опремом.

ЛОВИШТЕ НП "СУТЈЕСКА" СЕ ПРОСТИРЕ НА 54.000 ХЕКТАРА

- Треба да знате када тачно тетријиб излази на пјевалиште, не смијете да правите буку, баш никакву, ни гранича не смије да падне, нити да је нагазите, одмах вас осјети птица. Корак по корак буквално морате ходати како бисте уловили овог бећара, како га популарно зову ловци. Током те љубавне игре мора се одстријелити, а уколико лов не успије, тетријиб се враћа у шуму, па морате опет чекати нови излазак. Све то лов на тетријеба чини правим спектаклом - прича Паприца.

У НП "Сутјеска" на годишњем нивоу дозвољен је одстрел осам великих тетријеба. Некада се испуни норма, а некада и не.

- Било је година када искусни ловци одстријеле свих осам, а углавном је то негде половине. Између четири и пет годишње, у сезони - прича Милош Живановић из НП "Сутјеска".

Живановић сматра да би међу ловцима на тетријеба било више страних држављана, али да они све више одустају од лова у РС, јер своје трофеје не могу пренијети преко границе, зато што БиХ није до краја регулисала одлуке СИТЕС конвенције којима се то одобрава.

- Велика је штета што они свој трофеј због недовршене СИТЕС процедуре не могу изнијети преко границе. То умањује значај и сатисфакцију лова. Они који остваре улов, трофеје остављају на нашим подручјима или их носе код препаратора да би их тако касније посједовали. Тако би било и сигурно више ловаца на тетријеба, али и на медвједа - испричао је Живановић.

У мају, након завршеног парења великог тетријеба, живот коке и мужјака се из основа мијена. Коке се баве прављењем гнијезда, ношењем и лежањем на јајима, бригом о потомству, а мужјаци бећари одлазе у потрагу за храном да би надокнадили енергију коју су изгубили током парења. Постоје приче да је ову необичну и прелијепу птицу на просторе БиХ населила Аустроугарска. Било како било, задатак чувара, поштовалаца природе, јесте да их очува, а надлежних да спријече криволов на овај бисер високих планина.

Цијена лова на великог тетријеба

100

марака дневна такса по ловцу

2.000

марака цијена одстрела тетријеба

1.000

марака за рањеног, непронађеног тетријеба

300

марака за промашај тетријеба

Ловна сезона траје до 15. маја

НП "Сутјеска" најстарији парк у БиХ

Станиште

Велики тетријиб или тетријиб глухан насељава мирна, проријеђена и старија подручја у планинским пределима, између 1.100 и 1.800 метара надморске висине, гдје доминирају различите врсте борова, смрека, јела и простране пропланке уз рубове шума на којима има боровнице, малине, бруснице и обиље травнатих површина.

Чак од 1957. године велики тетријиб опстао је само на Клековачи, Осјеченици, Шатору, Цинцару, Витороги, Лисини, Коњуху, Трескавици, Зеленгори и Маглићу, а посљедњих година већа присутност је забиљежена само још на подручју НП "Сутјеска".

У НП "Сутјеска" парку постоји само велики тетријиб, мали тетријиб је одавно нестатао.

ФОТО: В. СТОЈАКОВИЋ

Сјећам се првих одлазака у лов. Цијелу ноћ не бих спавао. Нисам могао дочекати да сване зора како бисмо кренули. Плашио сам се да ме неће пробудити или да ћу преспавати, каже Минић

Кроз лов заволио животиње, људе и природу

ПИШЕ: АНИТА ЈАНКОВИЋ
anitaj@glassrpske.com

Лов је страст која граничи са "лудилом". То је неодвојиви дио мене са којим дишем. Кроз лов сам заволио животиње, људе и природу, описује лов и започиње своју ловачку причу пасионирани ловац и начелник општине Шамац Саво Минић.

Себе описује као скромног, али страственог ловца и сматра, када би постојала нека вага која све мјери, да би он сигурно био

Саво Минић,
из Шамаца,
истински
заљубљеник у
лов и природу

међу првим, ако не и први ловац који најискреније воли лов и који га доживљава као дио свог живота.

- Уколико би постојала нека градација, лов је за мене нешто што ми је поред моје породице најважније на свијету - каже Минић.

ЛОВАЧКА ПОРОДИЦА

Одрастао је у ловачкој породици и већ као сасвим млад одлазио је са оцем у лов како би спознао чари живота у нетакнутој природи, а успомене из тих дана не бљиједе. Напротив, сваког момента и де-

Саво Минић са својим трофејима

Љубав према лову записана у генима

таља сјећа се као да се јуче догодио.

- Мој дјед је био ловочувар крајем шездесетих година. Отац је та-

кође ловац и има ловачког стажа више него ја година. Одрастао сам уз лов, приче о лову, ловачко оружје. Чим сам био у стању да спо-

знам опасности које долазе од оружја, отац је полако почео да ме обучава и уводи у ловачку причу - присјећа се Минић.

Прву ваздушну пушку, чешке марке "славија", добио је од оца када му је било 10 година. Отац га је уписао и на стрелаштво због чега данас међу ловцима у РС важи за једног од најбољих стријелача и у стању је да уз добар ослонац одстријели животињу на удаљености од 330 до 350 метара.

- Као клинац, већ од петог разреда основне школе кренуо сам редовно са оцем у лов. Сјећам се тих првих одлазака... Цијелу ноћ не

Пријатељ Ђиђи

У природу и одстрел дивљачи Саво Минић увијек иде у пратњи свог најбољег пријатеља Ђиђија.

- Имам пријатеља којег зовемо Ђиђи и, ево, већ 14 година никада нисмо отишли у лов један без другог. Ни у лов са високе чеке ни у лов на хајку. Нас двојица увијек бирамо једну чеку без обзира на то што може сваки на појединачну. Некако је то један од ритуала за који обојица сматрамо да нам доноси ловачку срећу - казује Минић.

Насљедник

Саво Минић има сина од седам година који још није показао интересовање за лов, али се страствени ловац нада да ће се то промијенити.

- Не форсирам га да буде ловац, али се надам и чекам дан када ће се код њега пробудити тај нагон за ловом. Имам још двије кћери и заиста не бих волио да зетовима морам поклањати пушке - кроз шалу прича Минић.

Током лова неопходно бити веома опрезан

бих спавао. Нисам могао дочекати да сване зора како бисмо кренули. Плашио сам се да ме неће пробудити или да ћу преспавати - каже Минић.

ПСИ ЛОВУ ДАЈУ ЧАР

Првог ловачког пса, којег је такође добио од оца, случајно су убили ловци због чега је данима плакао и посветио му писмени задатак за који је добио многе награде на школским такмичењима.

БЕЗ ЛОВАЧКЕ СРЕЋЕ НЕМА ДОБРОГ УЛОВА

- Пси лову дају чар. Они праве напетост која је неопходна да би адреналин прорудио. Током своје ловачке каријере имао сам разне врсте керова, а тренутно са својим пријатељем Ђиђијем имам заједничког пса Лакија који није неки ловац. Увијек се шалимо на његов рачун јер кад је сав никакав, а таква је често, када неће да се одваја од нас, кажемо да га боли стомак или је тужан јер се сјетио старе љубави из младих дана - са осмијехом говори Саво и прича да међу

ловцима постоји вјеровање да, уколико ујутро кад крену у лов пси буду разиграни, улов ће бити добар.

Од 1993. године члан је ловачког удружења "Фазан" из Шамца на чијем је челу био 11 и по година. Био је и предсједник Скупштине Ловачког савеза РС, а сада је члан Управног одбора Ловачког савеза РС. Свој први улов имао је већ са 16 година и иако се радило о малом зецу, за њега је то била велика ствар.

- Мој први улов био је дивљи зец којег сам одстријелио у Чајковцима у Хрватској. Имао сам око 16 година и стекао услов да стажирам и будем ловац приправник. Тај зец у мојим очима је био огроман, много већи него што јесте у природи. Често се сјетим тог догађаја до у детаље. Знао како ми је отац додао пушку, знао како је зец пролето и како сам га одстријелио - прича Минић.

ПОСЕБАН ТРОФЕЈ

Као и сваки ловац, поседује један трофеј који му је посебно прирастао срцу и којег сматра најдражим. У Минићевом случају ради се о срндаћу чија трофејна вриједност није велика, али њему је драг јер је то био први срндаћ којег је одстријелио.

ПРЕДСТАВЉАО СЕ КАО МИНИСТАР ДА БИ ДОБИО ДОБРУ ЧЕКУ

- Било је то у првим послеријератним годинама. Устријелио сам га код нас, на подручју Шамца. Већ је био завршетак ловног дана, спремао сам се да напустим чеку и кренем кући када сам опазио срндаћа напред ливаде. Као да се ту спустио падобраном. И тада сам схватио зашто те животиње популарно зову шумски дух. Погодио сам га првим хицем и он ми је остао у јаком сјећању, због чега представља мој најдражи трофеј - појашњава Минић.

Прича да вјерује у ловачку срећу без које нема доброг улова без обзира на знање и опрему због које често посеже за разним ритуалима прије самог одласка у природу.

- У лов на крупну дивљач идем са двије пушке, тачније са два карабина. Један у калибру 308 "винчестер" и други калибра 8х68 С. Увијек користим ону муницију коју сам користио и у претходном лову, односно ону која је била у spremнику обавезно носим и у наредни лов јер ми се чини да ми то доноси срећу. Некада претјерам са тим ситним "гаткама" па хоћу муницију из исте кутије, исте серије и слично - каже Минић и

У лов на крупну дивљач иде са двије пушке

додаје да постоје нека неписана правила да, ако се иде у лов са високе чеке и ако први изађе зец на хранилиште, тај дан се неће ништа уловити и одмах се може спремати кући. Увијек облачи ону гардеробу за коју сматра да му доноси срећу.

ПРЕКО ЛОВА ДО ПРИЈАТЕЉСТВА

Љубав према лову донијела му је велико пријатељство са бившим министром правде РС Церардом Селманом.

- Селман и ја користимо исту муницију, исто оружје, велики смо другари. Он лов доживљава баш као и ја, у његовом правом духу. И током наших безбројних дружења десиле су се многе шале којих се

често присјећамо. Наиме, једне прилике смо ишли у госте у Србију. Они су знали да долази један министар па су за њега припремили најбоље чеке са најбољим погледом, али будући да нису знали како ниједан од нас двојице изгледа, често смо говорили да сам ја министар како бих имао бољи поглед. Тада ме Селман савјетовао да ћутим и не причам о уставним променама и реформама јер ћу узети цијелу ствар - са осмијехом се присјећа Минић.

Каже да готово нема кутка РС који није обишао и гдје није ловио, а наријетко је посезао до Србије и Хрватске гдје је опробавао своју ловачку срећу.

- Ловио сам по ловиштима од Добоја, Модриче, Брода, сарајевско-романијске регије, у Херцеговини, по Крајини, у Семберији, Братунцу, Сребреници... Чест гост сам био и у ФБиХ. Такође сам ловио неколико пута у Србији и Хрватској. Сада имам позив за један прелијеп лов у Србији којем ћу се радо одазвати - каже Минић и додаје да у својој колекцији има ви-

Вук

Међу ловачким свијетом вук важи за једну од најинтелигентнијих и веома непредвидивих звјерки због чега је велики изазов многим ловцима, а Минић међу својим трофејима још нема нити једног.

- Вук ми је болна тачка. Провео сам вечери и вечери на чекама чекајући вука и нисам имао срећу да уопште пуцам на њега. Неколико пута су долазили у близину чеке, вијали, наилазио сам на њихове трагове, али нисам устријелио ниједног због чега се сматрам некомплетним ловцем - прича Минић.

Муниција

Као велики љубитељ животиња Минић бира искључиво муницију од које ће животиње одмах угинути без патње.

- У лову на ситну дивљач користим италијанску муницију, такозвани Т5. Када је у питању карабин, користим РВС првенствено због зрна "кегел шпиц" које се користи због огромне брзине, енергије и зауставне моћи. Од njih дивљач одмах пада у ватри, имају велику разорну моћ и доводе до прекида свих виталних функција. За дивљач нема муке и патње јер одмах угине - појашњава Минић.

ше од стотину трофеја међу којима су срндаћи, дивље свиње, јелени, дивокозе, али и један муфлон којег је устријелио у Хрватској и на којег је јако поносан.

У последње вријеме највише воли лов са чеке, а због посла којим се бави избјегава лов у групама, популарне хајке.

- Будући да сам у политици, немогуће је избјећи политичке теме када се нађете међу више људи и због тога избјегавам групни лов. Потрага за срндаћима и дивљим свињама са високе чеке ми је тренутно најдража, али одлазим и у друге врсте лова са оцем и пријатељима из Шамца - каже Минић.

ЉУБАВ ПРЕМА ПРИРОДИ

Његова љубав према лову иде до тих граница да не мари за временске услове и каже да је спреман да оде у лов таман кад би и "сјекире падале". Тврди да је кроз лов научио да поштује природу, људе, да буде стрљив, упоран и одмјерен.

- Лов је наука, спорт, хоби, дружење и пријатељство. Тешко је бити прави, искрени ловац, а не вољети природу и животиње. Лов носимо у генима и не смијемо га злоупотребљавати. Правилним газдовањем у ловишту, прехраном дивљачи, уништавањем предатора и уношењем дивљачи доприносимо природи. Јер све је то лов, а не само убијање, како многи мисле. Сваки мој одстрел уловљен је у складу са ловачком етиком - каже Минић.

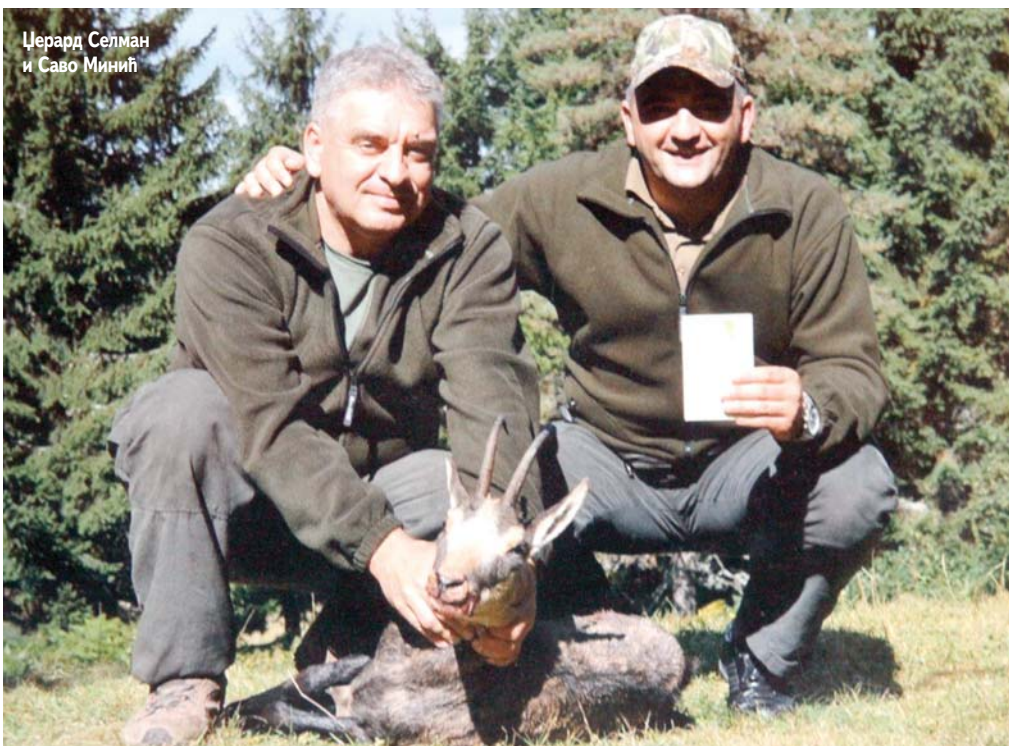
ЛОВАЧКА ДРУЖЕЊА НАЈЉЕПШИ ДИО ЛОВА

Ловачка дружења која протичу уз пјесму, весеље, добру храну, неколико чашица домаће ракије представљају једну од љепших страна лова, тврди овај страствени ловац и каже да се приликом лова највише плаши да не налети на мечку са младунцима, али и змију која вреба из траве или шуме.

- Током лова сам јако опрезан и нисам имао никаквих невоља или непредвидивих ситуација. Сматрам да нас дивљач неће напасти ако је не угрозио - каже Минић и додаје да свој мир и спокој у данима када не може ићи у ловишта проналази чистећи оружје, слажући и прегледајући муницију.

- Ја сам "манијак" и зависник од лова. Не од одстрела, већ од свега онога што лов са собом носи и осим лова немам других порока и хобија и када причам, причам искључиво о лову - завршава своју ловачку причу Минић.

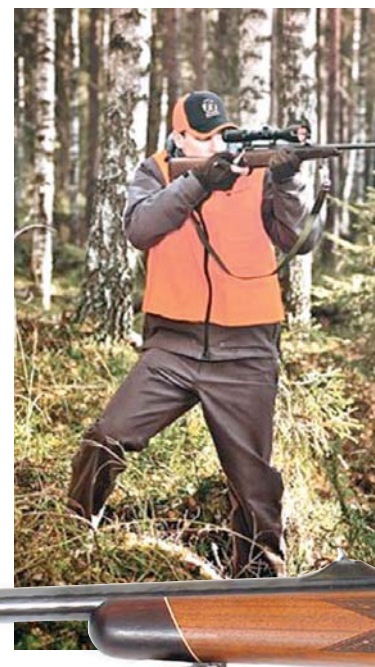
Церард Селман
и Саво Минић

■ Специфичности

Оно што је мана ове пушке је компликована замјена неких дијелова уколико ловац жели да унаприједи њене особине. То се нарочито односи на замјену цијеви и њеног начина уклапања са осталим дијеловима и мало који ће се оружар упустити у њену замјену. Такође, неким се не свиђа пластични магацин метака, иако се показало да добро одрађује свој посао. Ипак, за оне који не желе да се петљају у замјену цијеви или нека друга побољшања "SM класик" је одлична пушка, прецизна и поуздана, и надасве сигурна за руковање.

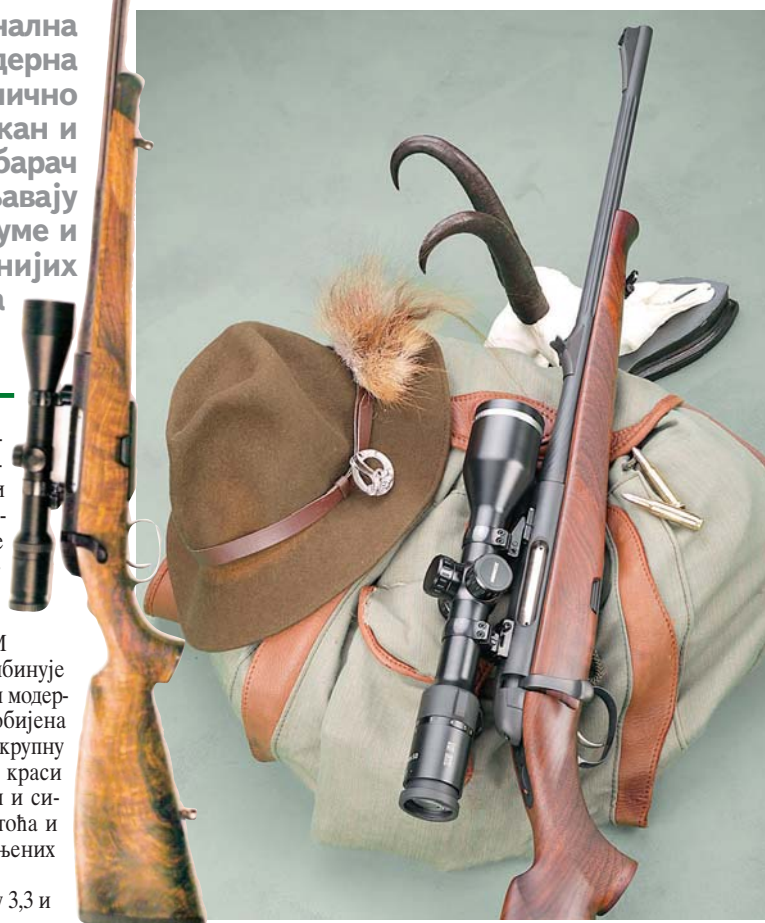
Традиционална естетика и модерна механика, одлично руковање, мекан и сигуран обарач задовољавају критеријуме и најзахтјевнијих ловаца

ПРИРЕДИО: БОРИС БУРИЋ
borisdj@glassrpske.com

Поузданост, сигурност, прецизност и удобност крај се све ловачке пушке које прави аустријска компанија "Штејер Манлихер".

Све ово важи и за "SM класик", који у себи комбинује традиционалну естетику и модерну механику, чиме је добијена одлична пушка за лов на крупну дивљач. Овај карабин краси одлично руковање, мекан и сигуран обарач, као и чврстоћа и добра избалансираност њених дијелова.

Пушка је тешка између 3,3 и

3,6 килограма, зависно од верзије, што је чини довољно лаганом за дуге ношење, али и довољно тешком да се смањи трзај. Цијев "класика" је дуга 508, 600 и 650 милиметара, зависно од модела, док дужина саме пушке износи 1.060, 1.150 и 1.200 милиметара, код верзије "магнум". Цијев је израђена методом хладног ковања, што гарантује високу прецизност, постојану тачност и дуготрајност.

"КЛАСИК" ОДЛИЧНА ПУШКА ЗА ЛОВ НА КРУПНУ ДИВЉАЧ

"Класик" је добар примјерак ловачке пушке за сваку прилику.

Она подржава већи број калибара, укључујући .243 Winchester, 6,5x55 SE, .270 Win, 7 мм-08 Remington, .308 Winchester, .30-06 Springfield, 7x64, 8x57IS, 9,3x62. Поред ових стандардних, "half stock" верзија подржава и магнум калибре 7 мм Rem. Magnum, .300 Win. Mag, 8x68С, .300 Weatherby Magnum. Аустријска компанија се доста потрудила око ове пушке, тако да она подржава и

Аустријска компанија "Штејер Манлихер"
изузетно цијењен произвођач

Пушка за џентлмене

Материјали коришћени
код "класика" су елегантни
и функционални

одличне, али рјеђе доступне калибре: шведски 6,5 мм, 7 мм-08, 8x68С и Weatherbyev .300 Magnum. Такође, кућиште "класика" је конструисано да се прилагоди оквирима за све ове калибре муниције и направљено је од алуминијума велике тврдоће.

Карабин је стекао велику популарност због своје сигурности, која се нарочито огледа у погледу цијеви и затварача. У челичном сандуку затварач SBS (safe bolt system) сигурно брави са два пута два забрављујућа бријега. Брегови су постављени под углом од 180 степени и предња два имају већи попречни пресјек од брегова у другом реду. Поред њих, додатно брављење обезбјеђује и коријен ручице затварача, што чини "класик" изузетно чврсто забрављеним. Такође, тијело затварача има урезане дуге канале који служе да као стругачи очисте лед и смрзнуто блато, земљу и осталу могућу нечистоћу, уколико би се оружје експлоатисало у екстремним условима, као на примјер у Сибиру или на Аљасци. Поред овога, ту је и

доказани 2+1 позициони сигурносни систем закључавања са ергономским сигурносним точкићем.

Овај систем је смјештен на врху пиштољског рукохвата, као код сачмара, а не дуж цијеви, као код неких других карабина. На овај начин се сигурносни систем може подешавати а да се при том не мијења позиција руке на рукохвату.

"Манлихер" има један комбиновани подесиви обарач који може функционисати као директни или сет окидач, који нуди могућност предоклидања потискивањем обарача унапријед, након чега је сила окидања мала. Снага окидања износи 1.500 г и обарач се аутоматски дерепетира када се пушка закочи. Пушка има једноставан и поуздан шаржер. За његово вађење довољно је притиснути квачице са стране и то се може урадити једном руком. Он се израђује од технополимера са капацитетом 3+1 метак за стандард и магнум калибре, 2+1 за калибре .270 WSM и .300 WSM.

Материјали коришћени код "класика" су елегантни и функционални. Кундак и преткундачни дијелови су направљени у класичном стилу и израђени су од скупљеног ораха доступног у три нивоа квалитета и са доста довољном количином шара. На предњем крају и рукохвату дјелимично је коришћено и ружино дрво. Иначе, овакав квалитет дрвета се ријетко може видјети код фабричке пушке. Ту је и "Манлихеров" заштитни премаз "манокс", којим су заштићени сви метални дијелови. Премаз онемогућава рђање и негативан утицај прашина и воде, а чишћење је готово непотребно.

Све наведено наводи на закључак да су пушке овог произвођача поприлично скупе и да су за оне који уимају дубљи џеп. У страниој литератури чак имају надимак "пушке за џентлмене", а то говори и њихова цијена. Основна верзија "класика" са скраћеном дршком креће се од 4.000 марака на навише, док је најјештинија "магнум" верзија пушке око 5.000 марака.

Ловачка
муниција
произведена
у Њемачкој
врло
квалитетна
и тражена
на тржишту

ПРИРЕДИЛА: ЖЕЛЈКА КОКОТ
zejlka.kokot@outlook.com

Њ

емачка фир-
ма "Ротвајл"
(Rottweil) од
давне 1931.
године прои-
зводи ловачку

муницију врхунског квалитета, а у оквиру бренда RWS нарочито је заслужена производња муниције за пушке, пиштоље те метака намијењених спортском стрелаштву.

Вишедценијска искуства у производњи такмичарске муниције резултовала су импозантним техничким достигнућима, а висок квалитет, поузданост и униформност обезбједили су многим врхунским спортистима прва мјеста на многобројним међународним такмичењима. муниција за ловачке пушке долази у неколико варијанти паковања, а сваку од њих одликују врхунска прецизност са великих удаљености и мале улазне ране на дивљачи. RWS асортиман обухвата више од 115 различитих пројектила и 40 различитих калибра, у распону од 5,6 мм до 10,7 мм, енергија пројектила креће се

Муницију за
ловачке пушке
одликују врхунска
прецизност са
великих
удаљености и мале
улазне ране

RWS муниција гарант прецизности

од 460 до 6.450
цула, док су пројектили тешки од 2,6
до 19,4 грама. Брзина пројектила

**СЕРИЈА H-MANTEL
ПРЕДСТАВЉА ПРАВО
РЕМЕК-ДЈЕЛО**

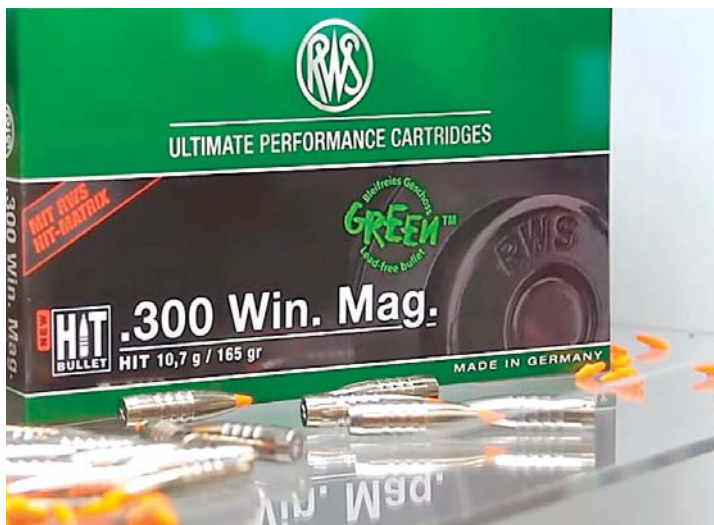
креће се у распону од
590 до 1.150 м/с.

Муниција за лова-
чке пушке обухвата
више варијанти мо-
дела оловних, безо-
ловних и силвер

Муниција прецизности

Тестирање

Фирма "Ротвајл" и 100 ловаца са стажом дужим од три године током прошле године организовали су тестирање нове Evolution Green муниције. Резултати тестирања су показали да би више од 87 одсто ловаца радо препоручило ову муницију, а 72 одсто их сматра да је ово тренутно најчистија еколошки подобра врста ловачких метака.

зрна. Најпознатији модели оловних зрна су Evolution, H-Mantel, UNI Classic те ID Classic зрна.

Evolution метке одликује висока прецизност и дубока улазна рана, а брзину и ефикасност зрна не смањују ни ударци у кости дивљачи. У оквиру ове серије доступна је десетина врста калибара, од којих се издвајају 270 Win, 270 WSM, 30 R Blaser, који се користе за лов на крупну дивљач, попут срне, јелена, али се са успјехом у Европи користе у лову на свиње и дивокозе.

За калибар 270 Win карактеристично је да одређена зрна прелазе 1.000 м/с и да доносе на циљ јако велику енергију, а са повећањем даљине одстрела не пада рапидно енергија, као код неких других калибара. Погодан је за одстрел крупне дивљачи са удаљености веће од 300 метара, која по правилу пада у "ваври" код поготка на виталном мјесту.

Варијанта калибра 270 је и кратки метак 270 WSM, који представља побољшану верзију старијег 270 Win метка због веће брзине метка исте тежине, чиме се постиже равнија путања.

Кратки метци калибра 30 R Blaser могу се користити за лов на лисице, док се друга варијанта ове врсте метка користи за одстрел дивље свиње, јелена лопатара и мрког медвједа.

Добра пробојност омогућује испљивање дугих, тешких зрна високе густине пресека, а у неким земљама као што су Белгија, Италија и Француска забрањена је његова употреба за лов.

У групи безоловних, односно

еколошки погодних метака, њемачка фирма "Ротвајл" произвела је Evolution Green и HIT серије метака који ловцима гарантују дубоко продирање и поуздан излазак чак и при великим брзинама или јачем отпору, као што су удари на кости.

За разлику од фрагментирајућих, RWS безоловна зрна пролазе кроз тијело жртве не остављајући разорне ефекте и фрагментацију, јер се предње језгро метка састоји од заштитног лимана.

У оквиру групе метака HIT доступни су 270 Win, 300 Win Magnum, 30-06 и 308 Win калибри, а најпознатији безоловни метак овог њемачког произвођача је RWS 8x68 S Evolution Green 9,0 G, који представља првокласну патрону велике брзине и прецизности тешку од девет до 14,5 грама.

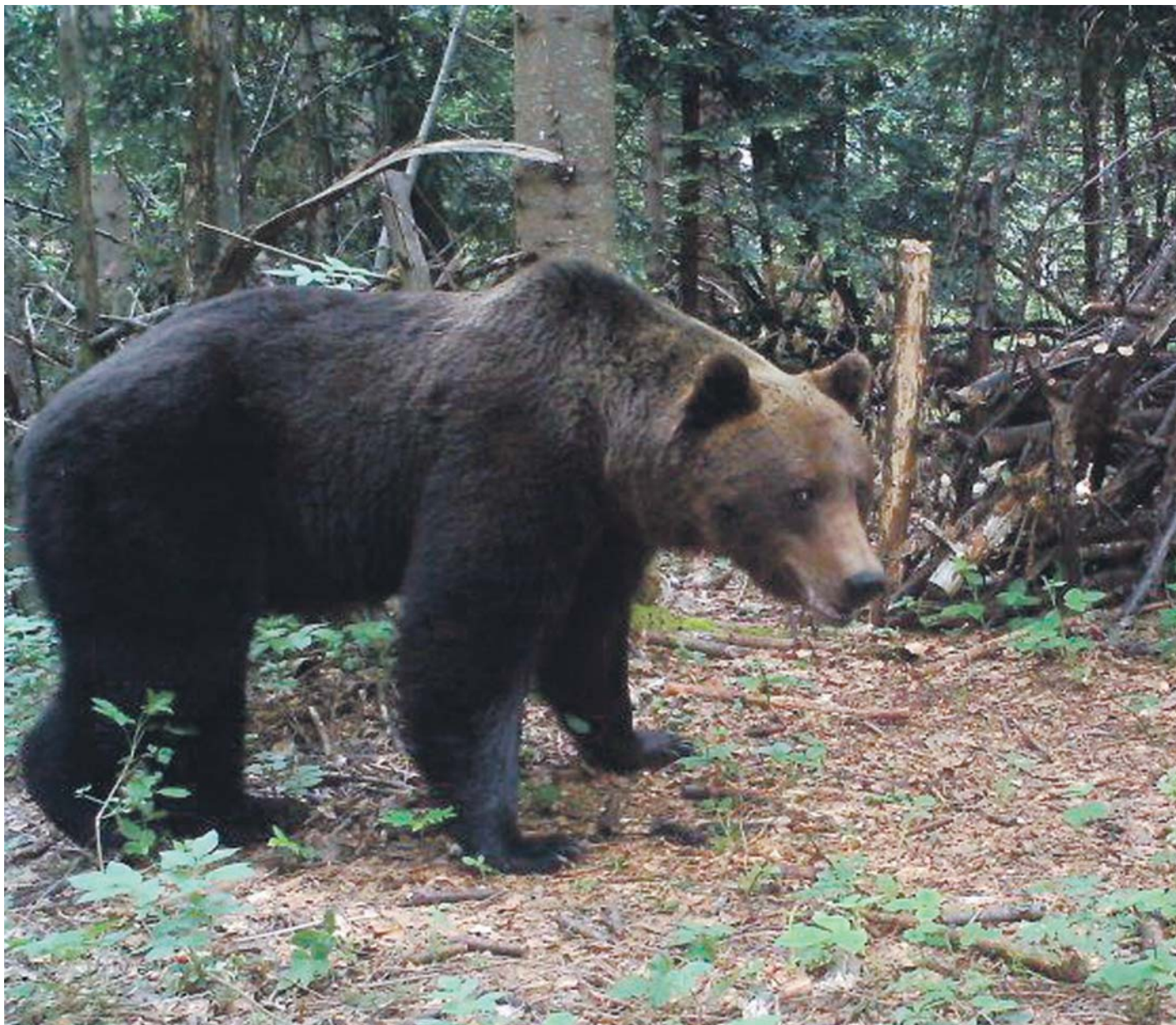
Посебну групу RWS муниције представљају сребрна зрна, који су се показали као добри и доступни су у оквиру Evolution и Uni Professional групе.

Ефективност RWS Evolution сребрних метака постаје видљива приликом удара у кости, гдје метак остаје у великој мјери стабилан, док класични Soft Point метци при удару у јаче кости имају мању преосталу енергију за савршену пенетрацију и излазак из тијела жртве, па због тога RWS Evolution метци имају високу излазну вјероватноћу као и велику интерну прецизност. Она се одражава кроз проширену путању и гарантује високу енергију хица чак и са великих удаљености. Овај метак доступан је као калибар 300 Win Magnum, 30-06, 308 Win, 9,3x62 те 9,3x74 R.

ПОСЕБНУ ГРУПУ RWS МУНИЦИЈЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ СИЛВЕР ЗРНА

Балистички оптимизован сребрни UNI Professional метак карактерише смањен отпор ваздуха за 18 одсто у односу на UNI Classic метак и продужена путања, а обезбјеђује и савршено очување меса жртве. Доступни су у калибрима 300 Win Magnum, 30 - 06 и 308 Win. Ексклузивна серија H-Mantel муниције доступне у осам класичних калибара представља право мало ремек-дјело и ријеткост на тржишту ловачке муниције. Свака поједина компонента, од премаза до пуњења у метку, пажљиво је одабрана, тестирана, рафинирана и ручно прецизно обрађена, што овим метцима гарантује савршену прецизност. Метци су позлаћени, са племенитим црним рутенијумом обложеним чаурама и угравираним именом власника.

Не назире се крај проблемима у вези са примјеном Конвенције о међународној трговини угроженим врстама животиња и биљака

Политика кочи примјену СИТЕС-а

ПИШЕ: ДУШАН РЕПИЈА
dusanr@glassrpske.com

Ловачка удружења по свему судећи чекаће још неко вријеме стране ловце који желе да лове на територији БиХ, пошто се не назире почетак примјене СИТЕС конвенције, која по-

У Републици Српској сматрају да дозволе за стране ловце треба да се издају на нивоу ентитета, док из Министарства спољне трговине и економских односа БиХ сматрају да је то надлежност на нивоу БиХ

дразумијева несметано изношење ловних трофеја одређене врсте дивљачи из БиХ.

Минулих година траје тихи рат између ловачких савеза у БиХ и министарстава на нивоу ентитета и у

БиХ по овом питању, па ћемо у идучим редовима покушати да рашчланимо шта је основни проблем и како да се он ријеш.

ШТА ЈЕ СИТЕС?

Конвенција о међународној трговини угроженим врстама дивљих животиња и биљака - СИТЕС (Con-

Странци тренутно не могу да изнесу трофеј медвједа из БиХ

устостављен је још 1973. године, а тренутно броји 181 чланицу. CITES регулише промет више од 35.000 врста животиња и биљака, а функционише тако што се дивље врсте животиња и биљака сврставају у одређене категорије које подлијежу различитим мјерама контроле промета и трговине. Сваки тип увоза, извоза, поновног извоза и уноса из великог броја врста које покрива CITES мора бити одобрен кроз систем издавања и провјере дозвола. Свака држава потписница Конвенције је дужна да одреди један или више управних органа који ће управљати издавањем дозвола и један или више научних и стручних тијела за пружање савјета и мишљења о последицама на дату врсту током трговине.

CITES у БиХ

Као и у много других области у БиХ, CITES је ратификован још у децембру 2008. године, али још увијек није доживио примјену. Споразум је потписан, али не подразумијева да је тиме ријешен проблем, пошто је потребно изградити његову унутрашњу структуру, а запело је око политичких питања, на релацији ентитета - БиХ. У Српској настоје да се дозволе издају на нивоу ентитета.

- Да би почели с примјеном конвенције, морамо да оснујемо управно тијело које прави и издаје дозволе, те научно тијело, које утврђује оправданост одстрела, податке о бројном

Минић

Члан Управног одбора Ловачког савеза Републике Српске Саво Минић не види зашто је проблем са CITES конвенцијом непремостив и наводи примјере гдје постоје два или више управна и научна тијела.

- Такав модел би само убрзао издавање CITES дозвола. Не би били прва земља у Европи која нема јединствене органе, јер су CITES дозволе организоване по покрајинама и ловним подручјима у Француској и Њемачкој. Српска има благо које се шета брдима и планинама, а на нама је да то благо искористимо као државно благо, као нешто што је наше и привучемо стране ловце и стране туристе - рекао је Минић.

привреде у Влади Републике Српске Горан Зубић.

Са друге стране, у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ не пристају на такву структуру, него да постоји заједничко тијело на нивоу БиХ, а у РС су одлучни да не одустану од своје замисли.

- Не можемо да пристанемо на то, јер не желимо да неко у Сарајеву пише дозволе за медвједа одстријеленог у Рибнику. То је проблем које министарство не може да ријешити без помоћи Владе Српске. Покушали смо да ствари покренемо с мртве тачке, али се вртимо у том кругу - рекао је Зубић.

Из Министарства спољне трговине и економских односа БиХ поручују да су направили званичан приједлог структуре за имплементацију CITES-а.

- Тим би се направила структура и одредиле институције на нивоу државе, те ентитета и Брчко дистрикта БиХ, које ће вршити спровођење Конвенције у БиХ. Овим приједлогом се такође дефинише начин на који ће се вршити издавање дозвола за промет угроженим врстама дивљих животиња и биљака, мртвих примјерака, те њихових дијелова и деривата, односно свих врста које се налазе на списку CITES-а. Без обзира на непостојање званичне структуре за имплементацију CITES-а у БиХ, у оквиру својих надлежности Министарство спољне трговине и економских односа БиХ обавља

ИЗ МИНИСТАРСТВА НА НИВОУ БиХ НАЈАВИЛИ РЈЕШЕЊЕ ПРОБЛЕМА

стању и слично. Боримо се да једно управно и једно научно тијело буде надлежно у Српској, а друго у Федерацији - рекао је помоћник министра пољопривреде, шумарства и водо-

Окружење

За разлику од БиХ, земље у окружењу одавно су ријешиле проблем усвајања и примјене CITES конвенције, те убиру много више новца од ловног туризма, иако имају много мањи потенцијал за то од БиХ.

vention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) је међународни споразум који осигурава да међународна трговина живим примјерцима дивљих животиња и биљака, њихових дијелова и деривата не угрози опстанак истих врста у дивљини. С циљем борбе против кријумчарења и незаконите трговине најрањивијим објектима природних ресурса и ради организације ефикасне контроле извозно-увозних активности са животињама и биљкама

Вук на листи CITES-а

активности и испуњава обавезе према конвенцији, у смислу израде годишњих извјештаја, издавања потврда за увоз, размјена информација и сарадња са Секретаријатом конвенције и осталим чланицама конвенције, као и унутар БиХ - наводе из кабинета министра Мирка Шарића.

КАКО РИЈЕШИТИ ПРОБЛЕМ?

Срж проблема је препозната и јасно је да је ово још једно политичко питање које аутоматски постаје много сложеније. Из наведеног се види да су стране поларизоване и само уколико неко попусти доћи ће до договора. Прије неколико година, у више наврата чинило се да су ставови приближени, али до коначног рјешења ни готово седам година од потписивања Конвенције није дошло.

МНОГО НОВЦА ГУБИ ПРИВРЕДА БиХ

- Министарство је предузело активности о имплементацији СИТЕС-а. Оне су у току и омогућиће коначну примјену - навели су из овог Министарства, али нису прецизирали када би могло доћи до рјешења проблема.

Позитивни примјери

Без обзира на непримјењивања конвенције СИТЕС постоје и позитивни примјери сарадње домаћих и страних ловаца и ловачких удружења. Тако су стални гости Ловачког удружења Мотајица Италијани који лове шљуку, док у Шамац долазе странци које лове препелицу. Ипак, већина ловаца из Њемачке, Аустрије и других земаља жели да на нашим просторима лови крупну дивљач и заобилазе ловишта у БиХ све док правила не буду усклађена.

Док се то не догоди јасно је да највише губи привреда БиХ, јер с обзиром на ресурсе, ловни туризам би могао бити значајна привредна грана.

НЕУПУЋЕНОСТ

Још један проблем који прати ловни туризам у РС и БиХ јесте неупућеност људи који воде ловачке савезе. Наиме, врсте дивљачи у Републици Српској које су на листи СИТЕС-а су медвјед, вук и велики тетријуб. Све друге врсте, а које се код нас највише лове су срндаћ, дивља свиња, зец, патка, препелица, уопште нису на листи СИТЕС-а нити ту има препрека да туриста одстријели једну од ових врста и однесе трофеј кући.

- То је оно што је истина, а многи људи и предсједници ловачких удружења нажалост не знају за ово правило. У то сам се недавно имао прилику и лично да увјерим. Желим да се ствари исправно презентују, а да министарство не буде дежурни кривац када то тако није. Много је и на ловачким удружењима, која преносе кривицу на нас, али чини ми се да не раде довољно да би помогли сами себи. Нисмо ми криви што они не могу да доведу госте из Италије, Њемачке или неке друге земље који желе да лове срндаћа, зеча или неку другу врсту коју не обухвата СИТЕС конвенција - рекао је Зубић.

Ветеринарска амбуланта "Вет центар"

Превентивом против бјеснила

Бјеснило је једна од најстаријих болести људи и животиња за коју се зна дуже од 4000 година, а карактеришу је дуга инкубација, акутан ток, симптоми на ЦНС-у и редовно завршавање смрћу.

Да би се такав епилог спрјечио, ветеринарска амбуланта "Вет центар" врши превентивну вакцинацију паса и мачака, основних вектора бјеснила, који у контакту са дивљим животињама преносе вирус у урбане средине.

ПСИ И МАЧКЕ ВЕКТОРИ БЈЕСНИЛА

- Савремен приступ у ветерини подразумева редовне мјере превентивне као прву одбрану од тешких заразних болести. Ове болести карактерише тешко стање и неизвјестан ток лијечења, а за превентиву је довољна само редовна вакцинација - рекли су у "Вет центру".

Епизоотиолошки бјеснило се јавља

КОНТАКТ ТЕЛЕФОНИ
051/288-857 и
065/981-786

e-mail:
vetcentar@teol.net

као урбаном или сивлатично. Код нас је присутно сивлатично (шумско) бјеснило, а главну улогу у преносу болести имају лисице и вукови. Болест могу да уносе дивље животиње које у потрази за храном прилазе насељеним мјестима и долазе у контакт са псима и другим животињама. У 99 одсто случајева до инфицирања долази уједом, а могуће је још и преко огреботина или лизањем повриједене коже од стране обољеле животиње.

Код паса се у првом стадијуму јавља жеља за лутањем, чудно понашање, страх, немир, свраб на мјесту уједа, а у другом фуриозном стадијуму се види повијен реп, промукао

Све потребне информације, као и лијечење ових и других болести можете добити у Ветеринарској амбуланти "Вет центар", смјештеној у Карђорђевој улици у Бањалуци

глас, агресивно понашање, жеља за уједањем других животиња и људи. У посљедњем трећем стадијуму јављају се поремећаји свијести, неко-

ординисани покрети и мишићна слабост, парализа задњих екстремитета, а из уста цури обилна пљувачка. Пас не може да једе, нити да пије. Смрт настаје као последица прогресивне парализе, а завршава се парализом центра за дисање. У парализичној форми пас је тих и гризе само када је испровоциран. Летаргичан је и има потребу да се сакрије. Код мачака симптоми су слични онима код паса. Пси и мачке који су нанијели повреду човјеку, а не показују клиничке симптоме нити су имале контакт са бјесним или сумњивим животињама, по закону се опсервирају десет дана. Процедура се спроводи у посебно овлашћеним ветеринарским установама. Повриједене особе од сумњивих и сигурно бјесних животиња се вакцинишу и по потреби добијају хиперимуну серум, а временски период између нашошења повреде и вакцинације треба да је што краћи. Одмах послје уједа, обавезно треба да се обради рана, а као најефикасније се показало прање ране сапуном и испирање са што више воде.

*Име на које се можете ослонити
Ваша Банка*

 Банка Српске

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шумне Републике Српске

а.д. СОКОЛАЦ

Дирекција Јавног предузећа
Романијска 1/3, Соколац
Тел.: 057-405-303
uprava@sumers.org;

Трг Републике Српске 8/11,
Бања Лука
Тел.: 051-247-202
upravabl@sumers.org